

Magere verdienen in de vleesveehou

Wie 'graait' het geld

Net als bij de varkenshouders en de meeste melkveehouders is de rentabiliteit van de vleesveebedrijven momenteel negatief. Onderzoek van de Belgische overheidsdienst Economie ontkracht de mythe dat er verderop in de rundvleeskolom intussen wél grof geld wordt verdiend.

tekst **Guy Nantier**

De rentabiliteit op de vleesveebedrijven is globaal genomen al een tiental jaar negatief. Het recentste jaar met een kleine positieve rentabiliteit was 2010. Sindsdien gaat het steevast in dalende lijn. Midden 2014 was er nog een kortstondige break-evensituatie.

Volgens de vleesveebarometer (zie figuur 1) zit de rentabiliteit voor het derde kwartaal van 2016 op een niveau van 76,9 procent tegenover de referentieperiode 2010. Ten opzichte van het tweede kwartaal van 2016 is de rentabiliteitsbarometer met 1,6 procent gedaald. De vleesveebarometer is een weergave van de relatieve rentabiliteit voor een gemiddeld zoogveebedrijf met het afmesten van eigen stieren en koeien uit de Tiber-boekhouding van belangenbehartiger Boerenbond.

Kwaliteitsvee bloedt

'Vooral dalende opbrengstprijzen voor kwaliteitsvee liggen aan de basis van de daling', aldus Roel Vaes, adviseur studiedienst Boerenbond. 'Sinds begin 2016 zijn de prijzen van dikbilstieren gedaald met 0,10 euro per kilogram tot gemiddeld 4,83 euro per kilogram geslacht gewicht. De prijzen van dikbilkoeien zijn zelfs met 0,15 euro per kilo gedaald tot gemiddeld 4,91 euro per kilo. Daarnaast zijn de voerkosten, de belangrijkste kostenpost naast het grond- en gebouwenkapitaal, licht gestegen, onder andere door de gestegen sojaprijzen.'

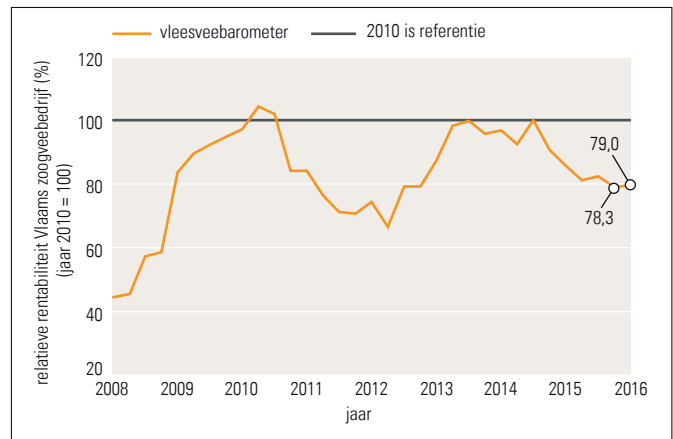
Vaak wordt in de rentabiliteitsdiscussies onder veehouders verwezen naar het grote prijsverschil tussen de producentenprijs en de prijs aan consumenten. Hierbij wordt dan automatisch gesuggereerd dat de meerwaarde van het rundvlees 'ergens' verdwijnt stroomafwaarts in de vleesketen. Maar is dat een mythe of realiteit?

Over de rentabiliteit van de spelers in de rundvleesveekolom, laat staan van de rundvleesveebedrijven zelf, is vaak weinig informatie beschikbaar en al ze-

derij kunnen eerlijker verdeeld worden

in de rundvleeskolom?

Figuur 1 – De relatieve rentabiliteit voor een gemiddeld zoogveebedrijf met het afmesten van eigen stieren en koeien (bron: Belgische Boerenbond)

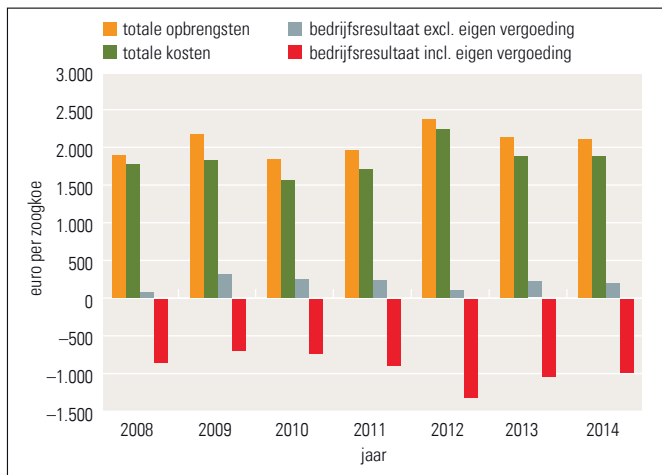
ker niet gebundeld. De Belgische Federale overheidsdienst Economie (FOD Economie) bracht daar verandering in met de recente publicatie 'Opbrengsten, kosten en marges in de rundvleeskolom'. De overheidsdienst zette in de publicatie de rentabiliteitscijfers in de periode 2008-2014 op een rij voor de verschillende schakels.

Financiële situatie rundveehouder

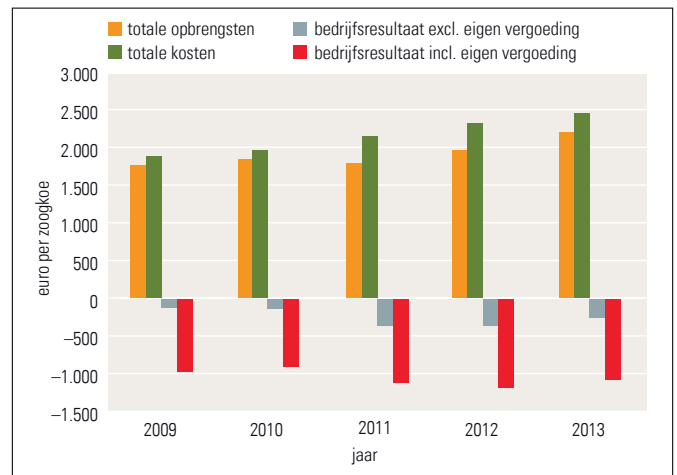
De eerste schakel betreft uiteraard de rundveehouder. Figuur 2 en 3 geven de financiële situatie weer van gespecialiseerde rundveebedrijven in Wallonië en Vlaanderen op basis van de bedrijfseconomische boekhoudingen van de overheid. Hieruit blijkt dat bij een gespecialiseerd rundveebedrijf in Wallonië de opbrengsten in euro's per zoogkoe de totale kosten zonder eigen arbeid dekken in de geanalyseerde periode 2008-2014.

In 2012 kwamen de opbrengsten per zoogkoe het hoogst uit. Ook de kosten lagen dat jaar echter het hoogst, waardoor uiteindelijk het nettobedrijfsresultaat vóór verrekening van de eigen arbeid, het laagst uitkwam, op 2008 na. Bij verrekening van de eigen arbeid kwam het nettobedrijfsresultaat ieder jaar negatief uit, wat wil zeggen dat de opbrengsten niet voldoende waren om de totale kosten inclusief eigen arbeid te dekken. In 2013 en 2014 werden de resultaten iets minder negatief.

In Vlaanderen kwamen de opbrengsten per zoogkoe telkens lager uit dan de totale kosten exclusief eigen arbeid, wat resulteerde in een negatief nettobedrijfsresultaat zonder eigen vergoeding. In 2013 kwamen de opbrengsten het hoogst uit, maar ook de kosten per zoogkoe bereikten dat jaar het hoogste peil in de beschouwde periode. Net zoals in Wallonië bleek

Figuur 2 – Financiële situatie van de Belgische vleesveebedrijven in Wallonië (bron: Waals gewest)

Figuur 3 – Financiële situatie van de Belgische vleesveebedrijven in Vlaanderen (bron: Vlaams gewest)

2012 daarentegen het minst rendabele jaar, wanneer eigen vergoeding wordt meegerekend.

Andere schakels in de kolom

De rentabiliteit voor de andere schakels in de rundvleeskolom werd door de FOD Economie bepaald aan de hand van de bruto- en nettobedrijfsmarges. Voor de eenvoud, want het is wat ingewikkelder dan dat: de brutomarge is de brutowinst uitgedrukt in een percentage van de jaaromzet. Onder nettomarge wordt verstaan: de verhouding tussen de nettowinst en de omzet. De nettowinst is de brutowinst min alle bedrijfskosten. De nettowinst is met andere woorden het geld dat overblijft nadat alle kosten van een onderneming zijn betaald. Als de nettowinst positief is, dan verdient het bedrijf geld.

Basis voor de berekening van de twee boekhoudkundige ratio's vormen de gepubliceerde jaarrekeningen met volledig schema, waarin de omzet en de andere opbrengsten zijn opgenomen. Een uitzondering vormt de veehandel. Geen drie procent van de 1100 veehandelbedrijven legde in 2014 een jaarrekening met volledig schema neer bij de balanscentrale van de nationale bank van België. Enkel grote ondernemingen zijn verplicht een jaarrekening met volledig schema te hanteren. Kleine ondernemin-

gen zoals veehandelaars, mogen een verkort schema gebruiken, waarin de opname van het omzetcijfer facultatief is. Het kleine aantal veehandelbedrijven met volledig schema werd door de FOD Economie niet als representatief genoeg beschouwd om de rentabiliteit van deze tak te berekenen. Binnen de rundvleeskolom was de detailhandel in de periode 2008 tot 2014 de meest rendabele schakel met een jaarlijkse gemiddelde bruto- en nettobedrijfsmarge van respectievelijk 5,5 en 3,9

Tabel 1 – Overzicht van de jaarlijkse gemiddelde bruto- en nettobedrijfsmarges in enkele schakels van de rundvleeskolom en in de voedingsindustrie (bron: FOD Economie)

	mengvoederindustrie	slachterijen en uitsnijderijen	detailhandel	voeding
brutobedrijfsmarge (%)	2,4	3,0	5,5	5,4
nettobedrijfsmarge (%)	1,2	1,4	3,9	3,1

Marktinfo centraler op website landbouwadministratie

Naast passie voor het beroep en een goede vakkennis is het tegenwoordig als veehouder ook van belang om een goed overzicht te bewaren van de (complexe) markten. Voor de directe cash-positie publiceren de brede landbouwbladen wekelijks de actuele marktprijzen van magere runderen, stieren, koeien, kalveren en slachtrunderen. VeeveeltVlees publiceert maandelijks in de rubriek Voer voor boer en wekelijks op de website deze veeprijzen in historisch perspectief met het verlopen jaar. Maar ook het departement Landbouw en Visserij publiceert de marktprijzen van de belangrijkste producten, alsook relevante marktinformatie (productiecijfers, handel, slachtgegevens, et cetera). Nieuw is dat dit voortaan gebeurt via een snelle link op de homepage 'Snel naar... actuele prijs en marktinfo'. Ook nieuw is dat de prijs- en marktinformatie per sector is samengebracht, zodat geïnteresseerden er nog sneller hun weg in vinden. Op de webpagina runderen is er eveneens een link naar de marktinformatie die de Europese Commissie op haar website publiceert met betrekking tot de sector.

Surf naar de website <http://lv.vlaanderen.be/nl>

Door de grotere uitstoot van melkvee steeg de productie van rundvlees binnen Europa met 118.000 ton of plus 3,3 procent

Rabobank verwacht lichte stijging rundvleesprijs in Europa

Reforme melkkoeien zijn een serieuze concurrent voor de niet-luxe vleesdelen van kwaliteitsvee. Als het herstel van de melkprijs doorzet, zal het aanbod slachtkoeien uit de melkveehouderij in de komende maanden afnemen, waardoor de vleesprijs weer langzaam kan aantrekken richting het jaareinde. Dat stelt Rabo-

bank in zijn recente, driemaandelijke vooruitblik.

De lage melkrijzen in Europa leidden in de eerste helft van 2016 tot een grotere uitstoot van melkvee. Daardoor steeg de productie van rundvlees binnen Europa met 118.000 ton of 3,3 procent. Doordat de vraag in Europa nauwelijks groeide,

moest de prijs zakken om het vlees de markt in te krijgen. Van de extra productie bleef meer dan de helft in de EU. De export nam met 52.500 ton wel toe, met als grootste groeiers Turkije (+13.000 ton, +72%) en Israël. Israël nam 18.000 ton rundvlees meer af. Dat is ruim een vijfvoudiging van de export naar dat land.

procent. Hiermee oversteeg de detailhandel de jaarlijkse gemiddelde bruto- en nettobedrijfsmarge van de voedingsindustrie (5,4 en 3,1%). De slachthuizen en uitsnijderijen met een bruto- en nettobedrijfsmarge van 3,0 en 1,4 procent waren op hun beurt winstgevender dan de mengvoederindustrie met een bruto- en nettobedrijfsmarge van 2,4 en 1,2 procent. De mengvoederindustrie was de minst rendabele schakel van de keten.

Vaste zekerheid

Ook een analyse van FranceAgriMer over de marges in de rundvleeskolom in Frankrijk geeft aan dat de nettomarges in de tussenliggende schakels niet hoog zijn. 'De nettomarges in de tussenliggen-

de schakels zijn structureel zelfs zwak.' Een andere vaststelling die FranceAgriMer deed in dit verband: de prijsverhogingen aan Franse rundveehouders in 2012 en 2013 waren systematisch wel terug te vinden in de volgende schakels, de verwerkende industrie en de detailhandel. De prijsdalingen aan veehouders in 2014 werden echter maar deels doorgerekend aan de consument, zodat op die manier de 'zwakke' nettomarges konden worden vergroot. Ook in België werd een gelijkaardige prijstransmissie binnen de rundveeskolom vastgesteld.

De conclusie is dat er geen grof geld verdiend wordt in de rundvleeskolom. Wel is een betere verdeling van de marge tussen de schakels mogelijk. Eén zaak kan wél met vaste zekerheid gesteld worden: de meerwaarde op het rundvlees gaat zeker níet naar de rundveehouders. |

Er wordt geen grof geld verdiend in de Belgische rundvleeskolom